

Diskussionen om olika bottenfärger – inte minst LEAF – går vidare. Bilden är tagen i en hamn i Kroatien.

Ansvar i båten och bottenfärg

Båtlivs redaktion får många reaktioner på våra artiklar. Här är kommentarer på två aktuella artiklar från föregående nummer. Text: Lars Afzelius

BÅTLIV SKREV I nr 2 om den tragiska drunkningsolyckan när en pappa och två barn, ingen av dem simkunnig och de saknade flytvästar, begav sig ut på en båtutur. Det slutade med att den äldre pojken i samband med ett bad kom ut på för djupt vatten och drunknade.

Vid den efterföljande utredningen ansåg åklagaren att pappan hade brustit i tillsyn och sammantaget gjort sig skyldig till grovt vållande till annans död.

Domen blev villkorligt med 200 timmars samhällstjänst, vilket motsvarar åtta månaders fängelse.

I domskälen skriver tingsrätten bland annat att pappan inte har vidtagit några åtgärder för att se till att en olycka inte ska kunna inträffa och har gjort sig skyldig till en försummelse av allvarligt slag och oaktsamheten ska därför bedömas som grov.

Denna trista händelse kan överföras till en befälhavares ansvar för säkerheten ombord.

Transportstyrelsen skriver på sin hemsida att det för fritidsbåtar inte finns någon klar definition på vem som är befälhavare. Det är dock naturligt att betrakta ägaren, hyresmannen eller lånanaren av fritidsbåten som ansvarig befälhavare om han eller hon är ombord. I annat fall är föraren att betrakta som befälhavare. Juridiskt sett är du faktiskt redare så snart du äger den minsta lilla fritidsbåt och Sjölagen ställer som bekant krav på dig som redare och befälhavare.

KRAVEN PÅ EN befälhavare ombord blir plötsligt väldigt tydliga efter domstolens dom.

Gunnar, 76 år, tar med sig vännen Albin, 77 år, ut i sin eka för att fiska. Ingen av dem är simkunniga. Det vet båda två, men någon flytväst har de aldrig haft på sig vid tidigare fisketurer med Gunnars eka.

Efter några pilsner blir Albin pinknödig och ställer sig upp på en toft varvid ekan vickar till och

Albin faller över bord. Gunnar klarar inte att hjälpa till och det tragiska inträffar att Albin drunknar. Gunnar är per definition befälhavare med ansvar för säkerheten ombord och frågan är om han ska åtalas för förvållande till annans död i likhet med pappans försummelse och dom?

Kanske något för SBU juridiska kommitté att bena ut.

LEAF (Low Emission Antifouling) har varit ett Europaprojekt för en ny båtbottnfärg för att förhindra påväxt av alger och havstulpaner på båtskrov. Projektet har bland annat drivits i samarbete med forskare från Göteborgs Universitet och SP, Sveriges Tekniska Forskningsinstitut i Borås under ledning av Emiliano Pinori.

Metoden innebär att istället för att låta larven simma bort från båten, ska den tillåtas att sätta sig på skrovet, tränga in i bottenfärgen och därmed komma i kontakt med det gift som finns i färgen. Havstulpanen

gräver då bildligt sin egen grav och lämnar skrovet och den viktiga beståndsdel i färgen är Abamectin.

Flera års fältförsök har givit mycket goda resultat och en slutredovisning av projektet skedde för drygt ett år sedan. Många förhoppningar om en kopparfri bottenfärg som skyddar mot havstulpaner tändes då bland båtklubbar och båtägare. Några läsare har nu hört av sig och undrar när den kopparfria bottenfärgen ska börja säljas.

NÄR PROJEKTET VAR slutredovisat blev alla handlingar offentliga och tillgängliga för den kemiska industrin. Emiliano Pinori säger nu till Båtliv att ett av de största kemiska företagen i Europa avser att registrera färgen inom EU, vilket kan ta ett par år och som därefter, vid ett godkännande, kan finnas till försäljning över disk. Vilket företag som avses är inte känt för Båtliv, men vi följer utvecklingen. ☺

Tveksamma vårtecken

DE VANLIGA VÅRTECKEN har dykt upp både i naturen och i media. Så här dags har de kanske också hunnit blommat ut.

En försäljare av toatömningsanläggningar har tröttnad på den sega utbyggnadstakten och därmed nästan obefintliga försäljningen av sina produkter. Det behövs 3 000 anläggningar, varav bara 500 är installerade. Därför vill denne företrädare för branschen att kraftfulla fiskala metoder ska tas till. Utökade övervakningsresurser och lagbrytare som ges kännbara straff är ett måste så att försäljningssiffrorna kan öka igen, anser han.

En annan aktör hävdar att bottenmålning innebär en död fisk, ett dött träd och en burk med svart kryss på orange botten, vilket ska få dig att inse att du måste borsttvätta din båtbottnen. Bestäm dig bara för att sluta bottenmåla och rengör båtbottnen. Ingen ny bottenfärg vid sjösättning och borsttvätta en gång i månaden från juni till upptagning. Så kan man med båtägarnas benägna bistånd ge fiskarna och träden nya liv.

DET FINNS TACK och lov annan vederhäftig och värdefull information om miljö och båtliv att läsa. Bland annat på det nationella båtmiljöseminarium med tema Giftfria Båtbottnar som arrangerades av Svenskt Marintekniskt Forum, Havs- och Vattenmyndigheten samt Transportstyrelsen och i Göteborg i april. Några av de redovisade projekten är extra intressanta för oss båtägare.

2018 förväntas Miljömålsrådet (utsett av regeringen) presentera rekommendationer eller om så behövs föreskrifter om användandet av båtbottnfärger för fritidsbåtar. Det gäller speciellt hur man kommer tillrätta med problemet med miljöfarliga färgrester (i synnerhet TBT) som finns på båtskrov och båtuppläggningsplatser. Vi båtägare förväntar oss höga krav på saklighet och opartiskhet.

GÖTEBORGS MILJÖFÖRVALTNING REDOVISADE erfarenheter från flera års tillsynsarbete av cirka 100 fritidsbåtshamn i Göteborg. De har grundligt dokumenterat tillstånderna i de olika hamnarna och resultaten visar att mycket föroreningar sprids på olika sätt på båtupställningsplatser och i båtshamn.

De flesta båtägare känner säkert till vilka regler som gäller för uppsamling av slipdamm, färgrester, oljor och annat miljöfarligt material men tycks inte bry sig. Båtklubben har en viktig roll och måste vara tydlig i sin information till medlemmarna om hur man ska ta hand om färgrester m.m.

Även ett antal produkter presenterades som utmärkta lösningar för att inte behöva måla med biocidfärg, eller giftfärg, som produktrepresentanterna hellre säger. Lite svepande information som gärna vill antyda att de passar alla båtägare både på Ost- och Västkusten.

FÖR ATT BÅTÄGARE ska överleva detta informationskrig som vill göra oss till veritabla miljöbovar krävs nog att SBU tar fram en pedagogisk informationsstrategi som hjälper säljare av olika produkterna att välja ut de målgrupper av båtägare, där det finns förutsättningar för produkterna att ge de resultat som utlovas. Att uppmana båtägare på Västkusten att sluta måla med tillåten bottenfärg och samtidigt hänvisa till till de borsttvättar som finns i Smögen och Stenungsund är ett slag under bältet. Hellre då nämna att SBU har tagit fram en spillbox, som innehåller materiel för att ta hand om både olje- och dieselutsläpp i en småbåtshamn. Läs mer om den på SBU:s hemsida.

Vi hoppas på en riktigt lång och trevlig båtsommar!

Lars Afzelius är båtpolitisk skribent i Båtliv. Han är även krönikör med frihet att framföra sina egna åsikter om svensk båtpolitik.

Maila gärna dina åsikter om båtpolitik: Lars.Afzelius@batliv.se

Your feet will feel the difference

Pacific X LT

ExtraLight® sole technology:
Ultra lightweight midsole – Extremely comfortable – Flexible
Durable – Award-winning sole system,
Formula 1 car tyre grip

Pacific X LT

Marco X LT

Commodore X LT

Sailmaker X LT

dubarry
of Ireland

Est. 1937

Visit our website for retail partners in your area or to buy online

dubarry.com